

БЕЗРОБІТТЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тютюнникова С.В., доктор економічних наук, професор
Романіка Т.К., аспірант
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

У статті розглянуто стан ринку праці та безробіття у післякризових умовах, виявлено причини зростання молодіжного безробіття, проаналізовано заходи політики на ринку праці, що дозволяють подолати або полегшити наслідки безробіття.

Ключові слова: безробіття, ринок праці, молодіжне безробіття, глобалізація, прекарізація.

Постановка проблеми. Післякризовий стан ринку праці свідчить про те, що він притерпів серйозного удару, що виразилося в погіршені ситуації із зайнятістю та з безробіттям. Вихід з кризового стану ринку праці та розосередження масового безробіття відбуваються дуже повільно та вимагають високих темпів зайнятості, вдосконалення інституційного супроводження управлінських рішень в соціально-трудовій сфері.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження теоретичних основ та економічно-соціальних наслідків безробіття здійснювало багато українських науковців: Д.П. Богиня [1], А.В. Калина [2], О.В. Мірошніченко [3], Ю.М. Маршавін [4], В.Г. Федоренко [5]. Також значну увагу вивченню цього питання приділяли такі іноземні вчені, як А. Оукен, П. Самуельсон, Р. Солоу, А. Сміт, А. Маршалл, К. Терел, П. Дайамонд, К. Сабіріанова та інші.

Метою статті є проаналізувати сучасний стан ринку праці та рівня безробіття в Україні, визначити причини зростання рівня молодіжного безробіття, сформулювати пропозиції щодо підвищення рівня зайнятості серед молоді.

Для вирішення поставлених завдань були використані такі методи наукових досліджень, як індукція, аналіз, синтез, спостереження, порівняння та інші.

Основні результати дослідження. У ринковій економіці безробіття є наслідком взаємодії попиту та пропозиції на робочу силу. Така взаємодія зумовлена територіальними масштабами країни, її кліматичними умовами, структурою економіки, а також особливостями входження у глобальний економічний простір.

Перш за все, слід дати визначення поняттю «безробіття», аби детальніше розглянути сутність та причини цього соціально-економічного процесу.

Безробіття – це складне соціально-економічне явище, при якому частина економічно активного населення не має роботи й заробітку.

Безробітні у визначенні Міжнародної організації праці (МОП) – особи у віці 15-70 років (зареєстровані та незареєстровані в державній службі зайнятості), що одночасно задовольняють трьома умовам:

- не мали роботи (прибуткового заняття);
- активно шукали роботу або намагались організувати власну справу впродовж останніх 4-х тижнів, що передували опитуванню;
- готові приступити до роботи впродовж двох найближчих тижнів.

Безробіття – це відсутність можливості для робітників, що здатні й бажають працювати, мати місце роботи, яке дає право на отримання доходу.

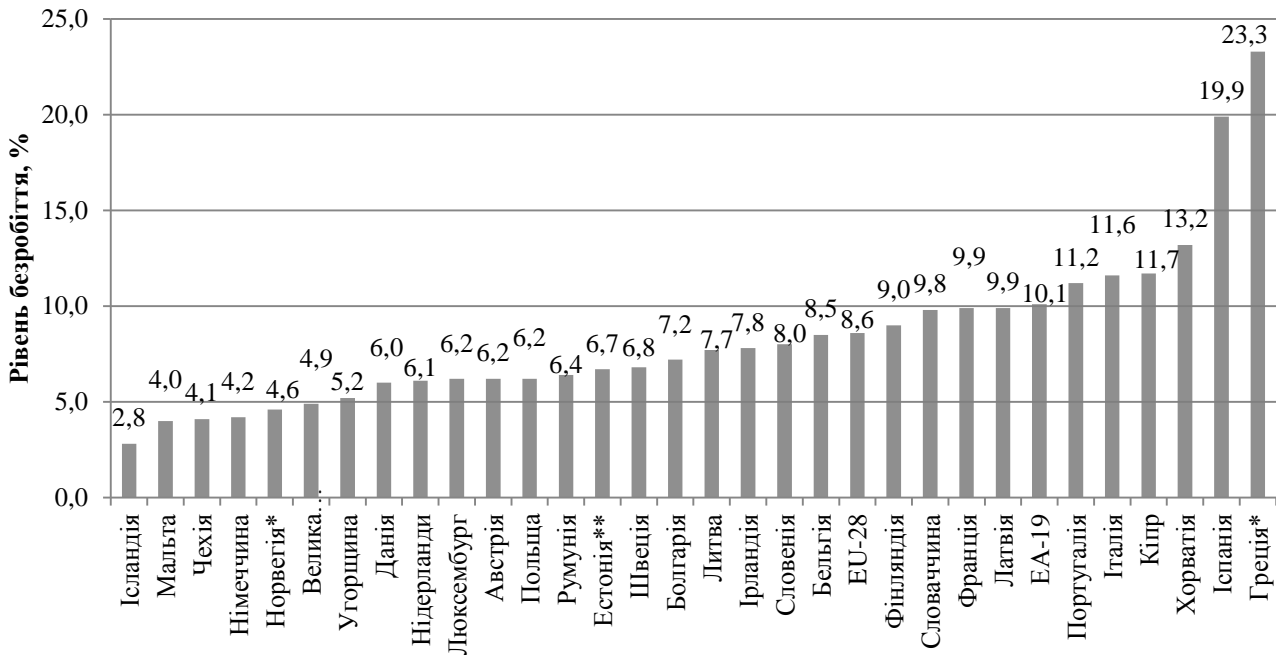
Безробіття в ринковій економіці – це стан ринку робочої сили за умов, коли пропозиція робочої сили перевищує попит на неї. Чим нижчий рівень соціально-економічного розвитку країни, тим вищий рівень безробіття і навпаки [7, 9].

Безробіття давно та плідно вивчається ученими. Можна виділити кілька етапів, що домінують у дослідженні проблем безробіття.

Перший етап датується з 30-х років ХХ ст. й аж до початку 70-х років. У поясненні природи причин, що викликають безробіття та коливання основних показників ринку праці, в цей час домінували кейнсіанські підходи. Основна причина, що пояснювала появу безробіття, була пов'язана з недостатністю агрегованого попиту. Звідси ймовірні засоби боротьби з нею зводилися до стимулювання попиту методами грошово-кредитної та фіскальної політики [14].

Слід відзначити, що до 50-х років минулого століття проблема безробіття займала важливе місце в теорії та економічній політиці багатьох країн світу. Однак, починаючи з 50-х років минулого століття ці питання відійшли на другий план. Така ситуація пояснювалася тим, що в 50-60-х роках склалася відносно спокійна обстановка на ринку праці.

З середини 70-х років ХХ ст. почався новий етап сплеску безробіття й наукового інтересу до нього. Пояснювальний потенціал кейнсіанської теорії до цього часу втратив себе. Більш того, безробіття набуло нових рис порушення прямого зв'язку між темпами економічного зростання і показниками ринку праці [15]. Суттєвою особливістю безробіття стають розриви в його рівнях в різних країнах світу та континентах. На рис. 1 показані розриви у безробітті в країнах Європейського Союзу. Вони досягли більш ніж 8-кратного розміру. Так, в 2016 році в Ірландії безробіття складало 2,8%, а в Греції – 23,3%.

* Квітень 2016 року

** Травень 2016 року

Рисунок 1 – Рівень безробіття у країнах Європейського Союзу в червні 2016 року [12]

Основними причинами «нового» безробіття були названі зовнішні і внутрішні шоки. До перших насамперед були віднесені підвищення цін на нафту (1973-1974 р.р., кінець 70-х). До внутрішніх – падіння росту продуктивності праці, збільшення процентних ставок [16], зміна попиту на робочу силу низької кваліфікації.

Вчені звернули увагу на той факт, що безробіття перестало чинити тиск на заробітну плату. Пошуком відповіді на питання про втрату еластичності заробітної плати по відношенню до зміни економічного циклу займалися багато вчених. Можна виділити дослідження М. Бруно і Дж. Сакса (M. Bruno, Y. Sacks) [17]. Зростаюче безробіття вони пов'язували з особливостями зміни заробітної плати. Заробітна плата, на їхню думку, виступала чинником, що тісно пов'язаний з прибутковістю. Еластичність її по відношенню до інших факторів виробництва, дозволяла їй знижуватися задля певної стабільності на ринку праці. Зарегульованість заробітної плати, встановлення її в розмірах колективного договору вище економічно виправданого рівня, веде до скорочення рівноважної зайнятості, що обумовлює зростання природного безробіття. Продовжили дослідження безробіття в рамках неокласичної теорії попиту і пропозиції робочої сили Р. Лейерд, С. Никкель, Р. Джекман (R. Layard, S. Nickell, R. Jackman) [18]. Жорсткий контроль за заробітною платою, її автоматична індексація у разі зростання цін практикувалася в 70-80-х роках. Така ситуація обмежувала монетарні методи боротьби з безробіттям. Заробітна плата – важливий макроекономічний інструмент, але вона не зводиться тільки до нього. У неї є й інше сутнісне призначення, тому стримування заробітних плат наражалося на політичні чинники, що викликані протестами з боку працівників.

Пошук пояснень причин безробіття в 80-х роках, як правило, був пов'язаний з відомими на той момент причинами, які отримали на той момент часу більш гострий характер: це висока інфляція першої половини 80-х років; нові нафтові «шоки» тощо.

У цей період часу в поясненні феномена стійкого безробіття переважали дві позиції. Перша пояснювала її особливостями накопичення капіталу, падінням прибутковості, як слідства випереджаючого зростання заробітної плати в порівнянні з продуктивністю праці [19].

Новий етап боротьби з безробіттям почався після світової фінансової кризи. Початок післякризового періоду мав такі самі пояснення та інструменти боротьби з кризою, що й попередній період. Пізніше прийшло розуміння більш складного процесу, що її обумовлює в умовах глобалізації.

До чинників безробіття можна віднести: демографічні та соціальні процеси (збільшення кількості населення країни, не працевлаштованість молоді), технічний прогрес у виробництві (зниження попиту на працю, довготривалий процес перекваліфікації робітників під нові умови виробництва), циклічний розвиток економіки (економічна криза призводить до спаду виробництва призводить, що зменшує сукупний попит та веде до до зниження рівня зайнятості працездатного населення), сезонні зміни у виробництві (зниження попиту на працю у сільському господарстві, будівництві тощо), збільшення мінімального розміру заробітної плати (зростання витрат виробництва і зниження попиту на працю), збільшення рівня допомоги по безробіттю, пошук безробітним більш привабливих умов праці. До цих відомих раніше чинників добавилися нові: міграційний чинник (який набув значних розмірів), геоекономічний (розвиток нових світових альянсів та утворень), чинник розривів в доходах населення (між країнами світу та всередині країни); в рівнях розвитку країн світу та рівнях кваліфікації тощо. За рахунок дії цих та інших чинників сфера зайнятості набула нових рис кризовості та невизначеності. Особливо така ситуація сформувалася у деяких трансформаційних економіках, до яких відноситься й наша країна.

На даний момент наша країна ще не вийшла на траєкторію стійкого розвитку. Така ситуація зумовлена економічним, соціальним та політичним дисбалансом, який склався під дією багатьох чинників: структурної перебудови економіки, банкрутства підприємств, зниження реальних обсягів виробництва та інвестиційної активності, падіння продуктивності праці та декваліфікація робочої сили. Надмірна кількість безробітних у країні негативно відображається на стані економіки, саме через це дослідження цього питання набуває все актуальнішого характеру [8].

Тож проаналізуємо сучасний стан безробіття в країні.

Динаміку кількості безробітних його та основних показників наведено у таблиці 1.

Як видно з таблиці 1, кількість безробітного населення з 2000 року постійно зменшувалась до 2008 року, коли кількість безробітних порівняно с 2007 роком у віці 15-70 років різко зросла на 533,7 тис. осіб до рівня 1958,8 тис. осіб (на 37,5% порівняно з рівнем 2007 року). Схожа тенденція прослідковується у 2014 році: кількість безробітних віком 15-70 років з 1510,40 тис. осіб зросла на 337,2 тис. осіб та складала 1847,60 тис. осіб, тобто зросла на 22,36%. Рівень безробіття у 2008 та 2014 роках відповідно збільшився на 2,2% та 2,0%.

З таблиці видно, що чисельність безробітних у віці 15-70 років становила 1654,7 тис. осіб, з них 533,3 тис. проживають у сільській місцевості та 1121,4 тис. у міських поселеннях. У 2015 році рівень безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) у сільській місцевості становив 9,4% економічно активного населення (у 2014 році – 9,5%) серед громадян, що проживають у міських поселеннях, цей показник становив 9,0% (у 2014 році – 9,2%) [11].

Основними причинами незайнятості безробітних у сільській місцевості та у міських поселеннях є: не працевлаштування після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів (21,1% та 14,3%); сезонний характер роботи (20,1% та 5,0%); звільнення за власним бажанням, за угодою сторін (20,1% та 33,0%); вивільненні з економічних причин (18,8% та 32,1%); інші причини безробіття (10,8% та 8,9%).

У 2015 році кількість економічно неактивного населення становила 10,9 млн. осіб у тому числі 3,6 млн. осіб у сільській місцевості та 7,3 млн. осіб у населення міських поселень. Половина економічно неактивного населення – це пенсіонери, майже кожен четвертий – особа, що виконує домашні (сімейні) обов'язки, перебуває на утриманні та кожен п'ятий – учень, студент.

У I кварталі 2016 року кількість осіб, зареєстрованих в державній службі зайнятості, що мали статус безробітного, становила 686,9 тис. осіб у тому числі 281,3 тис. осіб проживали у сільській місцевості та 405,6 тис. осіб жителі міських поселень.

Чисельність працевлаштованих за направленням служби зайнятості становила 171,2 тис. осіб, (102,0 тис. безробітних), зокрема 69,2 тис. осіб мешкали у сільській місцевості, з них 46,3 тис. безробітні та 102,0 тис. осіб проживали у міських поселеннях, з яких 55,7 тис. безробітні.

Таблиця 1 – Динаміка кількості безробітних та показників безробіття в Україні за 2000-2015 роки

Роки	Безробітне населення			
	у віці 15-70 років		працездатного віку	
	у середньому, тис. осіб	у % до економічно активного населення відповідної вікової групи	у середньому, тис. осіб	у % до працездатного населення відповідної вікової групи
2000	2455,0	10,9	2440,3	11,7
2001	2140,7	9,6	2128,6	10,3
2002	2008,0	9,1	1994,0	9,7
2003	1906,7	8,6	1888,2	9,2
2004	1600,8	7,2	1595,2	7,8
2005	1515,0	6,8	1513,7	7,4
2006	1417,6	6,4	1416,7	6,9
2007	1425,1	6,4	1424,0	6,9
2008	1958,8	8,8	1956,6	9,6
2009	1785,6	8,1	1784,2	8,8
2010	1713,90	8,2	1712,5	8,9
2011	1661,90	8,0	1660,9	8,7
2012	1589,80	7,6	1589,2	8,2
2013	1510,40	7,3	1510,3	7,8
2014	1847,60	9,3	1847,1	9,7
2015	1654,70	9,1	1654,0	9,5

*Складено автором відповідно до [10, 11]

Одним із можливих шляхів вирішення проблеми зайнятості – це сприяння самозайнятості населення шляхом відкриття власного бізнесу. Протягом I кварталу 2016 року започаткували власну справу за рахунок виплати допомоги по безробіттю одноразово 2,9 тис. безробітних, з них 0,7 тис. осіб мешканці сільської місцевості та 2,2 тис. осіб мешканці міських поселень.

Для профілактики безробіття та пом'якшення дисбалансу на ринку праці державною службою зайнятості здійснюється професійна орієнтація громадян. У I кварталі 2016 року профорієнтаційними послугами було охоплено 626,0 тис. осіб які мали статус безробітного, зокрема 261,1 тис. осіб з числа сільських мешканців та 364,9 тис. осіб, що проживають у місті.

Для забезпечення відповідності професійно-кваліфікаційного рівня безробітних вимогам роботодавців, за направленням служби зайнятості протягом I кварталу 2016 року професійне навчання проходили 70,6 тис. безробітних, з яких 41,5 тис. осіб мешканці сільської місцевості та 29,1 тис. жителі міських поселень. У громадських та інших роботах тимчасового характеру у I кварталі 2016 року взяли участь 57,8 тис. безробітних, з них 35,2 тис. осіб мешканці сільської місцевості та 22,6 тис. осіб жителі міста. Станом на 1 квітня 2016 року статус безробітного мали 467,5 тис. осіб зокрема 271,5 тис. осіб сільські мешканці та 196,0 тис. осіб мешканці міських поселень.

На ринку праці склалася сумна ситуація, коли пропозиція робочої сили набагато перевищує попит на неї. За даними Державної служби статистики України, потреби роботодавців у працівниках та кількість зареєстрованих безробітних за професійними групами за I квартал 2016 року становила 49,9 тис. осіб та 467,5 тис. осіб відповідно (Рис. 2).

Слід зазначити, що рівень безробіття в Україні залишається нижчим порівняно з країнами Європи. Так за I квартал 2016 року рівень безробіття в нашій країні серед осіб працездатного віку (за методологією МОП) становив 10,3%, коли в цей показник в червні 2016 року в Іспанії становив 19,9% та Греції – 23,3% (найвищі показники серед країн-членів Європейського Союзу) [13].

Рівень безробіття в ЄС-28 склав 8,6% в червні 2016 року (9,5% в червні 2015 року), стабільний в порівнянні з травнем 2016.

У зоні євро рівень безробіття склав 10,1% в червні 2016 року, стабільний в порівнянні з травнем 2016 року та в порівнянні з 11,0% в 2015 році (Рис. 3).

Серед держав-членів Європейського Союзу, низький рівень безробіття в червні 2016 року було зареєстровано на Мальті (4,0%), Чехії (4,1%) і Німеччині (4,2%).

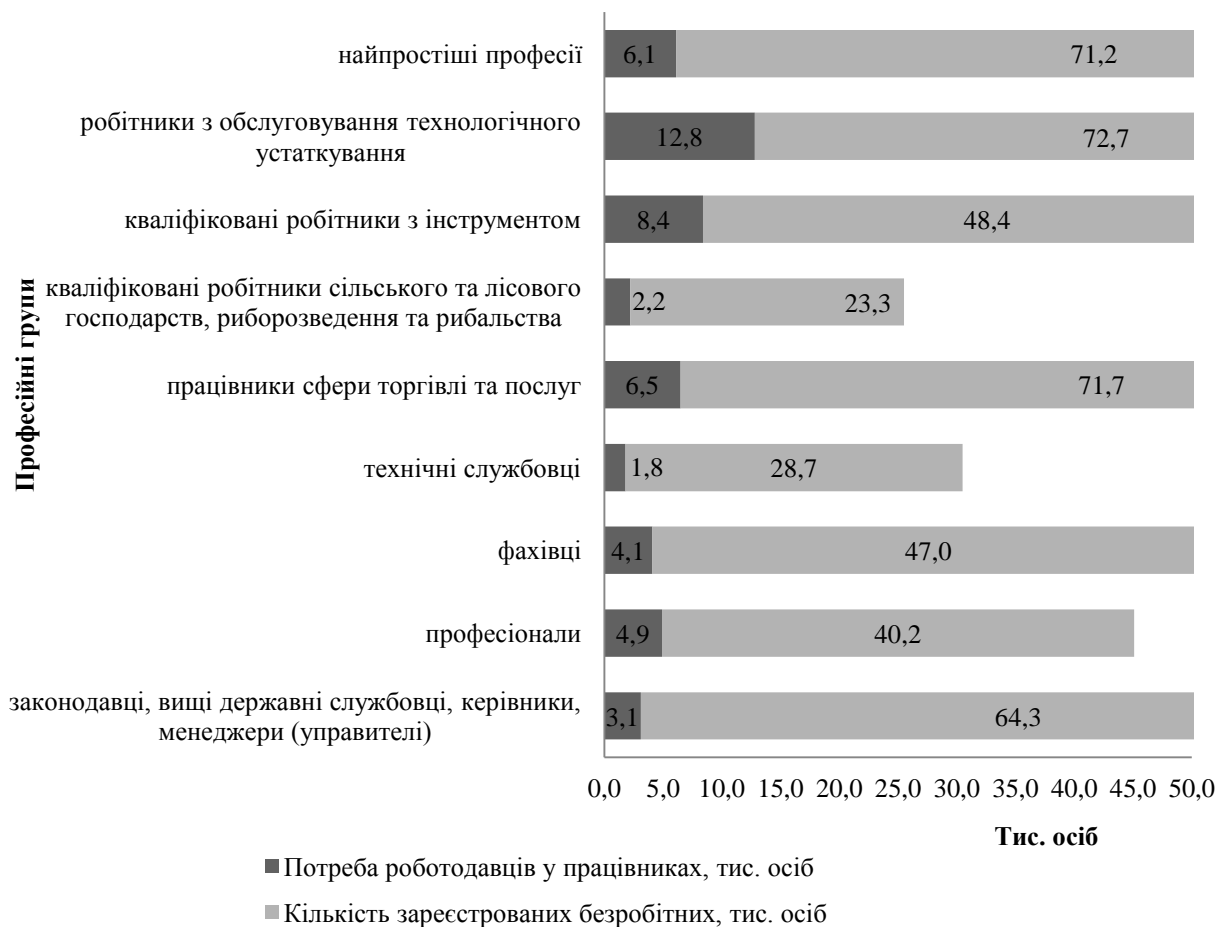

Рисунок 2 – Співвідношення потреби та наявності різних професійних груп за I кв. 2016 року

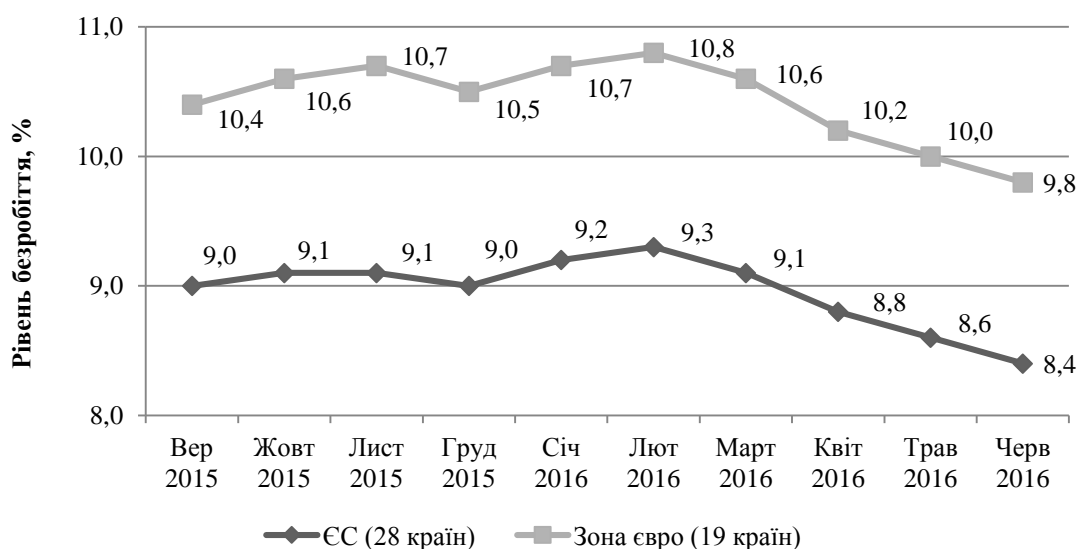

Рисунок 3 – Рівень безробіття у країнах Зони Євро (EA-19) [12]

У порівнянні з минулим роком, рівень безробіття в червні 2016 року впав у двадцяти п'яти державах-членах, залишався стабільним в Бельгії та Естонії в той час, як він виріс в Австрії (з 5,7% до 6,2%). Найбільший спад був зареєстрований на Кіпрі (з 15,1% до 11,7%), Хорватії (з 16,2% до 13,2%), Болгарії (з 9,7% до 7,2%) та Іспанії (22,3% до 19,9%).

У червні 2016 року, рівень безробіття в Сполучених Штатах склав 4,9%, в порівнянні з 4,7% в травні 2016 року, та в порівнянні з 5,3% в червні 2015 року.

У червні 2016 року, 4,194 млн. молодих людей (до 25 років) були безробітними в ЄС-28, з яких 2915000 були в зоні євро. У порівнянні з червнем 2015 року, безробіття серед молоді знизилася на 492 000 на ЄС-28 і 248 000 на зоні євро. У червні 2016 року рівень безробіття серед молоді був 18,5% в ЄС-28 і 20,8% в зоні євро, в порівнянні з 20,6% і 22,5% відповідно в червні 2015 року та червні 2016 року, спостерігалися найнижчі показники на Мальті (6,9%) і Німеччині (7,2%), а найвищий в Греції (47,4% в квітні 2016 року) та Іспанії (45,8%) [12].

Рівень безробіття серед молоді в країнах ЄС-28 більш ніж в два рази перевищує загальний рівень безробіття на 22,2% в 2014 році. Більш ніж один з кожних п'яти молодих людей в складі робочої сили не працював, але шукає роботу та здатен працювати. У зоні євро рівень безробіття серед молоді було вище на 23,8%. Рівень безробіття серед молодих людей був вище, ніж цей показник для осіб у віці від 25 до 74 років у всіх державах-членах. В Іспанії (53,2%), Греції (52,4%), Хорватії (45,5%), Італії (42,7%), на Кіпрі (35,9%) і Португалії (34,7%) рівень безробіття серед молоді особливо високий. Німеччина (7,7%) була єдиною державою-членом з рівнем безробіття серед молоді нижче 10% (Табл. 2).

Таблиця 2 – Рівень молодіжного безробіття у країнах ЄС та Зони Євро [13]

Територія / Період	06/2015	09/2015	01/2016	03/2016	06/2016
Європейський союз (28 країн)	9,3	9,0	9,2	9,1	8,4
Зона євро (19 країн)	10,7	10,4	10,7	10,6	9,8
Бельгія	8,1	8,2	8,6	8,1	8,0
Болгарія	9,3	7,8	8,6	8,6	6,9
Чеська Республіка	4,8	4,6	4,6	4,1	4,1
Данія	6,0	5,9	6,2	6,2	5,9
Німеччина	4,6	4,3	4,3	4,5	4,2
Естонія	5,9	5,5	6,7	6,9	-
Ірландія	9,8	8,9	8,5	8,2	8,1
Греція	24,9	24,5	25,5	24,7	-
Іспанія	21,8	21,1	21,0	20,9	19,4
Франція	9,8	10,1	10,9	10,3	9,2
Хорватія	14,9	15,6	15,9	14,8	11,9
Італія	12,0	11,2	12,0	12,1	11,4
Кіпр	14,6	13,6	14,1	13,8	11,4
Латвія	9,7	9,6	10,3	10,2	9,5
Литва	9,4	8,1	8,7	8,1	7,6
Люксембург	6,0	6,4	6,7	6,3	5,7
Угорщина	6,8	6,4	6,1	5,8	-
Нідерланди	6,7	6,8	6,8	6,7	5,9
Австрія	5,6	5,8	6,3	5,9	6,0
Польща	7,1	7,1	7,2	6,8	5,9
Португалія	11,9	12,4	12,4	12,2	10,7
Румунія	6,6	6,6	6,7	6,6	6,4
Словенія	9,0	8,2	9,1	8,7	7,6
Словаччина	11,1	11,4	10,6	10,2	9,6
Фінляндія	10,0	8,4	9,3	10,1	9,3
Швеція	8,5	6,7	7,5	7,7	7,6
Ісландія	2,9	3,8	2,8	3,8	2,3
Норвегія	4,5	4,6	4,7	4,8	-
Сполучені Штати	5,5	4,9	5,3	5,1	5,1
Японія	3,4	3,4	3,2	3,3	3,1

Рівень освіти як і раніше кращий страхування від безробіття, яка явно збільшує нижній рівень освіти досягається. Середній рівень безробіття в країнах ЄС-28 для осіб у віці від 25 до 64 років, досягнувши в більшості нижчим середньою освітою склав 18,2%, що набагато вище, ніж рівень безробіття для тих, які здобули вищу освіту кваліфікації (6,6%).

Висновки. Як показує аналіз статистичних даних, безробіття в останні десятиріччя не тільки скорочується, але й набуває нових небезпечних та соціально гострих форм (застійне, молодіжне, міграційне).

Відомі міри подолання та пом'якшення стають в нових умовах менш ефективними. Зростає розуміння, неможна нехтувати проблемою безробіття під час кризи. Зайнятстю треба піклуватися весь час, особливо в момент кризи.

Зайнятість необхідно віднести до найбільш пріоритетних мір державної підтримки та регулювання. Особливим напрямом наукових досліджень та теоретичної реалізації повинна стати проблема молодіжного безробіття.

Безробіття тягне у себе певні наслідки. Рівень безробіття є важливим показником як з соціальними і економічними аспектами. Соціальна їх сторона така, що найменше коливання безробіття негайно віддзеркалюється в житті суспільства загалом. Відбувається це шляхом впливу окремих факторів: загострення криміногенної ситуації, посилення соціальної напруги, зростання кількості фізичних душевних захворювань, збільшення соціальної диференціації, зниження трудовий активності. Результати наукових досліджень проведених останнім часом документально підтверджують існування низки емоційних, соціальних, фінансових, сімейних, медичних і розширення політичних наслідків безробіття. Крім проблем суто соціального характеру, факт безробіття не може не бути наслідком (а й у причиную) проблем економічного характеру. Будучи прямо пов'язаним з процесами виробництва, розподілу трудових ресурсів, рівнем соціально-економічного розвитку суспільства, безробіття неминуче тягне у собі: знецінення наслідків навчання; скорочення виробництва; збільшення витрат на допомогу по безробіттю); зниження рівня кваліфікації незайнятого населення, життєвого рівня населення, національного доходу, зниження податкових надходжень. З економічної точки зору, безробіття може розглядатися як невикористаного трудового потенціалу.

Зниження рівня безробіття буде досягатися шляхом проведення цілого ряду заходів, в тому числі пропозицій, спрямованих на освіту і навчальні заклади, або заходи для створення робочий місць чи сприятливих умов для більш високих показників економічної активності і підвищення продуктивності праці. Має бути розроблена стратегія, спрямовані на підвищення швидкості входження молодих людей на ринок праці.

Література

1. Богиня Д. П. Сучасні проблеми соціально-трудова відносин, організації оплати праці та регулювання доходів в Україні / Соціально-економічні аспекти промислової політики. Соціально-економічні відносини в сучасних економічних умовах: Зб. наук. пр. – Донецьк, 2003. – Т.1. – С. 23.
2. Калина А.В., Котвицький А.А. Ринок праці: навч. посіб. – К.: Тво «Знання України», 2010. – 207с.
3. Мірошніченко О.В. Умови формування і розвитку соціального партнерства в Україні на сучасному етапі / Соціально-економічні аспекти промислової політики. Зб. наук. праць. – Донецьк, 2003. – Т. 1. – С. 251-257.
4. Маршавін Ю. М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу : монографія. – К.: Альтерпрес, 2011. – 397 с.
5. Федоренко В.Г., Маршавін Ю.М., Гнибіденко І.Ф. та ін. Теоретичні та прикладні засади інвестиційно-інноваційного розвитку економіки та ринку праці в Україні: Монографія / За заг. ред. В.Г. Федоренко. – К.: ППК ДСЗУ, 2007. – 317 с.
6. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 672 с.
7. Солонінко К. С. Макроекономіка: навч. посіб. / К. С. Солонінко – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 200 с.
8. Лисюк О.С, Кафлевська С.Г. Безробіття як соціально-економічна проблема населення України // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки, №4 (70) 2012.
9. Гранченко Л.В. Безробіття як соціальна проблема ринкового суспільства // Збірник наукових праць. Серія: Економіка та держава, №4/2012.
10. Офіційний сайт державної служби статистики // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

11. Офіційна сторінка Державної служби зайнятості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsz.gov.ua>.
12. Офіційна сторінка статистики країн Європи // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/>.
13. Статистичний портал країн світу // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.statista.com/>.
14. Blanchard O. European Unemployment: the Evolution of Facts and Ideas // *Economic Policy*, 2006. January, p. 5-59.
15. Вишневецкая Н. Безработица в странах ОЭСР – эволюция взглядов и политики / Н. Вишневецкая // МЭ и МО. – 2012. – №8. – С. 14-26.
16. Phelps E. *Structural Slumps: The Modern Equilibrium Theory of Unemployment, Interest, and Assets*. Cambridge, MA, 1994.
17. Bruno M. and Sacks Y. *The Economics of Worldwide Stagflation*. Oxford. 1985.
18. Layard R., Nickell S. and Jackman R. *Unemployment: Macroeconomic Performance and the Labour Market*. Oxford, 1991.
19. Blanchard O. and Summers H. Perspectives on High World Real Interest Rates // *Brooking Papers on Economic Activity*. – 1984. – №2. – P. 273-324.

References

1. Boginya D. P. Modern problems of industrial relations, organization and regulation of wages in Ukraine / Socio-economic aspects of industrial policy. Socio-economic relations in today's economy: Pr. Donetsk, 2003. - Vol.1., P. 23 (in Ukr).
2. Kalina A.V., Kotvits'kiy A.A. Labor market: teach. Guidances (2010). 207p.p. (in Ukr).
3. Miroshnichenko O.V. (2003). Conditions for the formation and development of social partnership in Ukraine at the present stage. Socio-economic aspects of industrial policy, T.1, 251-257. (in Ukr).
4. Marshavin Y.M. (2011). Labor market regulation Ukraine: theory and practice systematic approach: monograph, 397 p. (in Ukr).
5. Fedorenko V.G., Marshavin Y.M., Hnybidenko I.F. etc. (2007). Theoretical and applied principles of investment and innovation development of economy and labor market in Ukraine: Monograph, 317 p. (in Ukr).
6. Hrontkowska G.E., Kosik A.F. Macroeconomics: edu. Guidances. Center of educational literature, 2010, 672 p.
7. Soloninko K.S. (2015). Macroeconomics: edu. guidances. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 200 p. (in Ukr).
8. Lysyuk O.S., Kaflevs'ka S.H. (2012). Unemployment as a social and economic problem of Ukraine's population. Proceedings of Disclaimers. Series: Economics, №4 (70).
9. Tranchenko L.V. (2012). Unemployment as a social problem of market society. Scientific Papers. Series: Economy and State, №4.
10. Official site of the State Statistics Service. Retrived from <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Official website of State Employment Service of Ukraine. Retrived from <http://www.dsz.gov.ua>.
12. Official website of Europe Statistics. Retrived from <http://ec.europa.eu/>.
13. Statistical portal of Countries. Retrived from <https://www.statista.com/>.
14. Blanchard O. (2006). European Unemployment: the Evolution of Facts and Ideas. *Economic Policy*, 2006. January, 5-59.
15. Vishnevskaya N. Unemployment in OECD Countries – the Evolution of Attitudes and Policies. *World Economy and International Relations*, 8, 14-26.
16. Phelps E. (1994) *Structural Slumps: The Modern Equilibrium Theory of Unemployment, Interest, and Assets*. Cambridge, MA.
17. Bruno M. and Sacks Y. (1985). *The Economics of Worldwide Stagflation*. Oxford.
18. Layard R., Nickell S. and Jackman R. (1991). *Unemployment: Macroeconomic Performance and the Labour Market*. Oxford.
19. Blanchard O. and Summers H. (1984). Perspectives on High World Real Interest Rates // *Brooking Papers on Economic Activity*, 2, 273-324.